

Floor Molkenboer over cliënt écht centraal

BOUWEN AAN VERTROUWEN

De geboortezorg steekt veel energie in risico's. Dat moet anders vindt Floor Molkenboer, initiatiefnemer van cliëntenorganisatie Zelfbewustzwanger.nl. Zij ziet liever dat zwangeren en zorgverleners elkaar inspireren om gezond te zijn. Door te werken aan vertrouwen, weerbaarheid en veerkracht. Een gesprek over goede zorgverlening en cliëntparticipatie die wél werkt.

FOTO: FLOOR MOLKENBOER

Ze omhelst me vriendschappelijk als ik binnenkom in haar woonkamer. Op tafel een grote stapel TvV's. "Een interview met het Tijdschrift voor Verloskundigen is een langgekoeserde wens die nu uitkomt", lacht ze vrolijk. Alles draait om vertrouwen bij Floor Molkenboer, voormalig HR-manager bij grote bedrijven en een warm en energiek persoon. "Vanuit vertrouwen kunnen mensen hun potentieel optimaal ontwikkelen. En dat vertrouwen start bij het begin van het leven." Met haar initiatief Zelfbewustzwanger.nl zet ze zich met hart en ziel in voor de empowerment van zwangere vrouwen, hun partners én hun zorgverleners.

Informatie gemist

Bouwen aan vertrouwen in de geboortezorg is nodig, vindt Molkenboer. Want dat ontbreekt nogal eens, of wordt ondergesneeuwd in de context waarin het leven van kinderen momenteel begint. "In deze maatschappij moet je een zwangerschap er een beetje bij doen. Mijn eerste kind Amber (9) kwam in de tijd dat ik een superdrukke baan had. Ik moest voluit blijven werken. Dat wilde ik ook, want dat was vertrouwd en daar was ik goed in. De baby was een privézaak die ik zelf moest regelen. Dat het zwangerschapsproces eigenlijk van mij vroeg om naar binnen te gaan en te voelen, kon ik moeilijk toestaan voor mezelf. Ik ben er een eind mee gekomen, maar uiteindelijk was ik zo moe, ik kón niet meer. Ik heb twee prachtige dochters gekregen. De bevallingen zijn allebei thuis

Kristel Zeeman
is redacteur
TvV en
verloskundige np

begonnen en in het ziekenhuis geëindigd. Daardoor heb ik ervaren wat er gebeurt bij zo'n overdracht. Na die bevallingen ging ik me steeds vaker afvragen: Hoe werkt het systeem, hoe is het om als zorgverlener in de geboortezorg te werken, waarom zijn er zoveel protocollen en hoe heilig zijn ze? Ik leerde ook de geboortebeweging kennen: ah, je hebt rechten, haha, wist ik veel. Ik realiseerde me: ik heb een heleboel informatie gemist."

Gezonde aandacht

"In de geboortezorg gaat het over: hoe laten we minder baby's overlijden? Afschuwelijk als je dat meemaakt, maar zo gaat alle energie naar risico's. Ik richt me liever op het positieve. Want zwangerschap is een gezonde toestand. Bij de aanpak van ziekteverzuim in bedrijven zijn mensen weerbaarder, vitaler en minder ziek als de aandacht gericht is op gezondheid en veerkracht. Dat wat je aandacht geeft groeit."

"Machteld Huber inspireert mij enorm. Zij ontwikkelde het begrip positieve gezondheid (zie kader) en ik wil dat ook in de geboortezorg aandacht geven. Door de opdracht van

minister Schippers van VWS om de vermijdbare babysterfte te verminderen, wordt er nu op een bepaalde manier invulling gegeven aan het begrip gezondheid. Maar gezondheid is veel meer dan je fysieke gesteldheid. Huber kijkt bijvoorbeeld ook naar de weerbaarheid van mensen, hoe is de sociale context? En hoe kun je die verbeteren?"

Online community

Vanuit deze gedachte startte Molkenboer in 2015 het initiatief 'Zelfbewustzwanger.nl' (zie kader). Het doel is dat de stem van de zwangere wordt gehoord. Molkenboer: "In de eerste plaats doordat zwangeren weten dat ze kunnen kiezen en dat ze samen met zorgverleners werken aan zorg op maat. En in de tweede plaats dat de stem van de zwangere wordt gehoord aan de tafels waar beleid wordt gemaakt."

Ze werkt met plezier samen met de geboortebeweging, maar onderscheidt zich naar eigen zeggen in doelstelling en communicatiestijl. "De geboortebeweging komt vooral op voor de rechten van vrouwen en kiest voor een prikkelende en confronterende stijl. Zelfbewustzwanger.nl richt zich vooral op informeren, empowerment en cliëntparticipatie. Wij willen het positieve benaderen en constructief werken aan innovatie."

Molkenboer gelooft erg in het 'online gebeuren'. "In de integrale zorg zijn cliëntenraden essentieel, maar gezonde zwangeren zijn vrij lastig bij elkaar te krijgen en te betrekken bij de ontwikkeling van beleid in een VSV. Online is de drempel lager voor deelname aan een community. Nu schiet de inbreng van cliënten nog tekort, omdat de vrouwen alleen hun eigen ervaring kennen. Ze worden ook meestal alleen bij specifieke onderwerpen betrokken. Voor die vrouwen is de uitdaging: hoe blijf ik gemotiveerd, ook al ben ik drie jaar geleden bevallen? En ze weten niet hoe hun inbreng een hele groep kan vertegenwoordigen. Zelfbewustzwanger.nl kan daarbij helpen. Als alle vrouwen uit een bepaalde regio meedoen met het online programma, dan vormen ze samen een community. Zo'n groep is een steun voor vrouwen in een cliëntenraad van een VSV. Ze zijn een bron van informatie over behoeften en ervaringen, kunnen specifieke vragen beantwoorden. Zo heeft een cliëntenraad veel meer recht van spreken en is ze van

'Ben je als verloskundige niet gevoed, dan kun je niet meer dienen, ben je leeg.'

geïrriteerd als een zwangere zaken wil die buiten de protocollen vallen. Dan ben je als verloskundige druk met overleven, en kijk je met wantrouwen naar een cliënt voor wie het ook allemaal nieuw en spannend is. Vrij kunnen beschikken over je expertise - opgedaan door ervaring en opleiding- is belangrijk om de cliënt echt centraal stellen. Dan leg je verbinding met de cliënt en kun je verkennen wat er echt nodig is in haar situatie, zonder het vooraf voor haar in te vullen."

Dus een goede verloskundige moet eerst aan de slag met zichzelf? Molkenboer denkt even na over deze vraag, dan zegt ze: "Er valt een hoop plezier te beleven als je bij een ander de kracht naar voren kunt halen die je eerst bij je zelf hebt ontwikkeld. Deze bron maakt het werk leuker en zorgt ervoor dat je meer aan kunt. Het werk van een verloskundige vraagt veel toewijding, het is een dienend vak. Ben je niet gevoed, dan kun je niet meer dienen, ben je leeg. En ik zie veel verloskundigen die verbitterd en leeg zijn."

grotere waarde voor zorgverleners. Dan staat de cliënt echt centraal."

Geld?

Volgens Molkenboer is er behoefte aan een club die de gezonde zwangere vertegenwoordigt. Zij wordt overspoeld met aanvragen om mee te denken vanuit het cliëntperspectief. "Ik werk mee aan landelijke richtlijnen en onderzoek, maar hiervoor krijg ik slechts een kleine vergoeding. Mijn 'challenge' is: waar komt het geld vandaan? Zwangerschap is geen ziekte en daarom kan ik geen aanspraak maken op subsidie vanuit het Fonds PGO, dat geld verstrekt aan patiëntenorganisaties. Zorgverzekeraars zijn wel geïnteresseerd, maar ik blijf liever onafhankelijk. Alleen dan kan ik het perspectief van de zwangere goed en krachtig inbrengen."

Kracht voor toewijding

Inbreng van zwangeren in beleid is mooi, maar de kern van cliëntgericht werken ligt in het persoonlijke contact, vindt Molkenboer. Zij richt zich daarom ook op de empowerment van de zorgverlener. "Zolang verloskundige of gynaecoloog niet vrij is van stress, angst en vooroordelen, is het onmogelijk om de cliënt centraal te stellen. Een zorgverlener die het gevoel heeft te worden geleefd raakt

Energiek voorlichten

Interactie met zwangeren in de eigen praktijk is ook een bron van energie. "Voorlichting gebeurt vaak door zenden. Maar kennis uitstorten over een groep (vermoeide) zwangeren werkt niet. Uiteindelijk moeten zwangeren zelf aan de slag met hun vragen, samen met de verloskundige. Daarom is Centering Pregnancy een geweldige innovatie. Maar andere werkvormen kunnen natuurlijk ook. Discussieer tijdens een voorlichtingsavond eens met zwangeren over een bepaald onderwerp. Vragen van anderen zetten dan aan tot nadenken: zo heb ik er nog niet over nagedacht. De interactie zorgt voor een leuke avond. En je steekt er zelf iets van op!"

Mooie start

Of zelfbewustzwanger.nl gaat werken als cliëntenorganisatie voor gezonde zwangeren moet in 2017 blijken. Aan de bevoegdheid van Floor Molkenboer zal het niet liggen. En haar droom? "Empowerment van zwangere vrouwen! Waarbij zwangeren de juiste mensen om zich heen hebben die zwangeren in staat stellen om 'alles' vrij te maken voor de geboorte van de baby, een positieve ervaring voor de rest van hun leven. Weten: 'ik ben tot zoiets in staat'. En een mooie start voor baby's vanuit vertrouwen." ◀

Zelfbewustzwanger.nl

Een online platform voor zwangeren, hun partners en zorgverleners. Het bestaat uit een deel voor zwangeren en een deel voor professionals. Zwangeren kunnen individueel een gratis online programma volgen voor voorlichting en empowerment. Het is gemaakt met veertien zorgprofessionals, gynaecologen, verloskundigen, lactatiekundigen, een mamacoach,

een kraamverzorgende. Daarnaast vormen de deelnemers een besloten online community met diverse modules. Deze groepen zwangeren kunnen een klankbord zijn voor deelnemers in cliëntenraden. Voor professionals zijn er trainingen over bouwen aan vertrouwen met de cliënt en samen beslissingen nemen.

Lowres!!!

zelfbewustzwanger.nl

hebben jullie deze groter?

Positieve gezondheid

Arts en onderzoeker Machteld Huber ontwikkelde een nieuw, dynamisch concept van gezondheid, gebaseerd op veerkracht, functioneren en eigen regie en onderzocht vervolgens het draagvlak hiervoor in het domein van zorg, de preventie en in de samenleving. Meer informatie: www.ipositivehealth.com.